

Tlačová správa k epidemickému výskytu žltacky typu A v okrese Zlaté Moravce

V okrese Zlaté Moravce sme zaznamenali v čase od 29.7 - do 5.11.2014 celkom 30 serologicky potvrdených prípadov na akútnu vírusovú hepatitídu typu A z toho 23 krát u rómskeho obyvateľstva a osôb žijúcich v podmienkach s veľmi nízkym hygienickým štandardom. (76,6 %). Všetci chorí boli izolovaní a liečení na Infekčnej klinike v Nitre. Ochorenia boli zaznamenané vo všetkých vekových skupinách , z toho detí do 16 rokov veku života bolo 13 prípadov. 29 prípadov ochorenia (48,2%) takmer polovica bolo u osôb žijúcich na jednej adrese na jednom mieste. 17 prípadov ochorenia bolo vyhladaných pracovníkmi RÚVZ (čo je takmer 60%). V ohniskách nákazy bolo vydaných 1047 rozhodnutí kontaktom chorých rozhodnutie regionálneho hygienika o opatreniach na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení. Opatrenia zahŕňali protiepidemické opatrenia - lekársky dohľad, zvýšený zdravotný dozor a **očkovanie proti žltacke** (očkovanie v ohnisku nákazy) .Okrem očkovania v ohniskách nákazy bolo nariadené aj **mimoriadne preventívne očkovanie** a to u detí do 15 rokov života žijúcich v podmienkach s veľmi nízkym hygienickým štandardom, poštárov, vodičov autobusov (v počte 80), 4 deti vzhľadom na vek nemohli byť očkované – bol vydaný len zvýšený zdravotný dozor a lekársky dohľad. **Ďalšie kontakty** s trvalým bydliskom iným ako okres ZM v epidemiologickej súvislosti s epidémiou v okrese ZM sú nahlasované do miestne príslušných RÚVZ, ktorých kompetencie sú územne a vecne príslušné pre daný okres! na zabezpečenie protiepidemických opatrení (zabezpečuje sa telefonicky, faxom a emailom, do 80 prípadov)

Opatrenia v obciach boli vykonávané v spolupráci so starostami obcí kde sa ochorenia vyskytli najviac ochorení sa vyskytlo v obci Čaradice (18 prípadov , z toho 14 prípadov na jednej adrese 48,2%) , bez zabezpečenia vody, sociálnych zariadení s veľmi nízkou hygienickou úrovňou. Cestou starostov bola zabezpečená zdravotná výchova obyvateľov dotknutých obcí.

Poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v Zlatých Moravciach na začiatku prvých prípadov ochorenia osobne navštívili pracovníci RÚVZ a informovali ich o postupoch (praktických, vrátane administratívnych), upozornili na zvýšenú dezinfekciu priestorov ambulancií a čakární, aj prostredníctvom manažmentu polikliniky.

PZS ambulantnej a ústavnej zdravotníckej starostlivosti boli o aktuálnej situácii ako aj o vykonávaných opatreniach informovaní prostredníctvom e-mailových adries a mesačných výkazov prenosných ochorení.

RÚVZ so sídlom v Nitre už pred zahájením nového školského roku vykonal štátny zdravotný dozor - preventívny v predškolských a školských zariadeniach okresu Zlaté Moravce , ktoré navštevovali deti z rodín , kde sa ochorenia vyskytli. V súvislosti s výskytom ochorenia na akútnu VHA prerušenie výchovnovzdelávacieho procesu z dôvodu zabezpečenia protiepidemických opatrení lekárskeho vyšetrenia, lekárskeho dohľadu , vrátane očkovania)ako aj vykonania sanitačných opatrení bolo nariadené v školských zariadeniach Tekovské Nemce, Červený Hrádok a Spojená škola Zlaté Moravce. Školské zariadenia v ZM boli upozornené na zabezpečovanie preventívnych opatrení , boli im zaslané informácie o ochorení (najmä o pôvodcovi ochorenia, spôsoboch prenosu, príp. príznakov ochorenia). Súčasne boli zaslané preventívne návrhy opatrení na zabezpečenie predchádzania vzniku a šírenia tohto prenosného ochorenia napr.v MŠ je potrebné vo zvýšenej miere venovať pozornosť individuálnemu používaniu predmetov osobnej hygieny ako aj čisteniu a dezinfekcii, vrátane hračiek. Veľké obchodné reťazce s vysokou koncentráciou obyvateľstva boli upozornené na dôkladné a častejšie zabezpečovanie sanitačných opatrení v prevádzkach v zmysle schválených prevádzkových poriadkov. Zvýšenú pozornosť je potrebné upriamiť na čistenie a dezinfekciu nákupných košíkov,

sociálnych zariadení a iných komponentov, ktorých sa najčastejšie záchytníci dotýkajú. Zároveň boli upozornení na dôslednú kontrolu a zabezpečovanie osobnej a prevádzkovej hygieny pracovníkmi predajní pri manipulácii s potravinami.

Základným hygienickým pravidlom je v rámci nešpecifickej prevencie dôsledné umývanie si rúk po použití záchodu a pred jedlom (čo by malo byť samozrejmosťou u každého jednotlivca), dodržiavať zásady hygieny a správnej výživy, najmä čo sa týka hygieny prípravy potravín. Podozrivým z nákazy bolo odporúčané obmedziť cestovanie a návštevy aj v rodinách. Najúčinnnejším preventívnym opatrením je preventívne očkovanie.

Ďalšie protiepidemické opatrenia zabezpečené RÚVZ v súvislosti s epidémiou VHA a nadchádzajúcimi komunálnymi voľbami:

Vírusová hepatitída typu A sa prenáša najmä fekálne-orálnou cestou. Prameňom nákazy môže byť nielen chorý ale aj zdravý nosič (infikovaná osoba bez klinických príznakov). Počas komunálnych volieb očakávame väčšiu fluktuáciu obyvateľstva. Aby sa minimalizovalo riziko prenosu nákazy priamym kontaktom voličov a členov volebnej komisie s infikovanou osobou je dôležité dôkladné umývanie rúk pod tečúcou vodou s použitím mydla po každom použití sociálneho zariadenia, pred jedlom alebo fajčením.

V obciach s prebiehajúcou epidémiou RÚVZ odporučil dezinfekciu prostredia volebných priestorov (miestnosti, chodby, toalety) účinnými dezinfekčnými prostriedkami (napr. prípravkami s obsahom chlóru podľa návodu na etikete s použitím hornej hranice koncentrácie). Vo volebných priestoroch sa odporučilo zabezpečiť dezinfekčné prostriedky na dezinfekciu rúk. Drobné predmety alebo plochy možno dezinfikovať prostriedkami vo forme spreju alebo vlhčenými dezinfekčnými utierkami.

RÚVZ informoval všetky zdravotnícke zariadenia a lekárov prvého kontaktu o prebiehajúcej epidémii vírusovej hepatitídy typu A, aby v rámci diferenciálnej diagnostiky mysleli aj na možnosť laboratórneho vyšetrenia IgM protilátok a najmä, aby dodržiavali hygienické opatrenia za účelom predchádzania prenosu nákazy.

Opakovane boli na vykonávanie sanitačných opatrení upozornení prevádzkovatelia veľkých obchodných reťazcov, predškolských a školských zariadení, miestach so zvýšenou koncentráciou obyvateľstva.

RÚVZ v spolupráci s lekárom VÚC zabezpečí súčinnosť pri edukácii obyvateľstva (osôb žijúcich v podmienkach s nízkym hygienickým štandardom) v spolupráci s komunitnými pracovníkmi.

Najúčinnnejším opatrením v prevencii šírenia vírusovej hepatitídy typu A je špecifická profylaxia. Úrad verejného zdravotníctva disponuje informáciami o nedostatku očkovacej látky proti vírusovej hepatitíde typu A. Napriek tomu, že od roku 2005 nie je v jeho kompetencii zabezpečovanie očkovacích látok oslovil výrobcu predmetnej očkovacej látky so žiadosťou o stanovisko k vzniknutej situácii. Na základe vyjadrenia výrobcu by mala byť predmetná vakcína (Havrix 1440 adult, Havrix 720 junior) dostupná na slovenskom trhu v termíne po 17.11.2014. Maximálnou snahou výrobcu je zabezpečiť dodávky vakcíny v čo najbližšom možnom termíne. V tejto súvislosti upozorňujeme na možnosť očkovania detí vo veku dvoch rokov žijúcich v miestach s nízkym sociálno-hygienickým štandardom v súlade s §9 ods. 4 písm. b) Vyhláška MZ SR č. 585/2008 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v znení neskorších predpisov.

V Nitre dňa 6.11.2014

MUDr. Mgr. Katarína Tináková MPH, MHA